

RĂSCOALA ȚĂRANILOR DIN 1888 ÎN JUDEȚUL DÎMBOVIȚA

GHEORGHE S. STAN

Ultimul pătrar al secolului al XIX-lea e caracterizat în România printr-o stare de permanente frământări și puternice mișcări țărănești. Lupta cînd izbucnea viu și puternic, căpătînd o amploare din ce în ce mai mare, cînd se potolea pentru cîtva timp, ca din nou să izbucnească cu o putere sporită, creînd o stare cronică de încordare, de nemulțumire generală.

Răscoala din 1888 a fost cea mai însemnată mișcare de masă a țărănimii din județul Dimbovița, ca și din întreaga țară, din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Ea a fost generată de contradicțiile sistemului agrar din perioada de după 1864. Lupta s-a îndreptat împotriva rămășițelor feudale, în primul rînd împotriva marilor moșieri care-i aduseseră pe țărani într-o stare dezolantă. În acest sens, relațarea unui caz este semnificativă. În comuna Bilciurești, imediat după legea rurală din 1864, se scoteau la licitație chiar uneltele agricole și de gospodărie ale foștilor împrumutăriți: pluguri, seceri, coase, sape, topoare, barde, tesle, darace și chiar clești¹.

Țăranii ajunseseră la sapă de lemn pentru că nu aveau pămînt. Conform legii rurale din 1864 au fost împrumutăriți numai 22 864 clăcași dintr-o populație de 138 693 suflete existente în întreg județul. Deci, numai a șasea parte din această populație devenea proprietară a unei mici bucăți de pămînt.

Documentele vremii mai atestă faptul că numai aproximativ 60% din numărul locuitorilor cu drept la împrumutărire au primit loturile cuvenite.²

Foarte multe moșii care puteau satisface pe deplin necesarul de pămînt pentru împrumutărirea țăranilor au devenit, ca prin minune, „strîmte“.

O altă cauză a răscoalei din 1888 este constringerea țăranilor de a încheia învoielii prin întîrzierea dijmuirii produselor. În anul 1884

¹ N. Șuțu, *Opere economice*, Ed. științifică, București, p. 254.

² D. Berindei, *Aspecte ale problemei agrare din timpul lui Cuza Vodă*, în „Studii și materiale de istorie modernă“, vol. I, București, p. 232.

această formă de constringere — „dijma întirziată“ — prin care marele cultivator impunea țăranilor îndatoriri și invoieli, pe care sătenii trebuiau să le accepte de teama nedijmuirii și putrezirii bucatelor pe cimp³, este semnalată în comuna Comișani. Mai mult, arendașul cere locuitorilor și prisos de dijmă pentru a le da voie să-și ducă bucatele acasă. Asemenea cazuri se petreceau și în alte comune din județul Dimbovița.

Sătenii din partea muntoasă a județului, care se ocupau cu diferite meșteșuguri de prelucrare a lemnului, din cauza restricțiilor la care erau supuși, sint siliți să comită permanent delikte pentru a-și putea procura lemnul necesar meșteșugului lor. Între anii 1886—1887 aceste delikte sint foarte numeroase în comunele Bezdead, Vulcana, Moroieni, Țița, Buciumeni, Pietroșița etc.⁴

Tot în partea de deal și munte a județului, unde existau mari livezi de pruni și zăzări, și sursa principală de venituri a locuitorilor de aici era vânzarea țuicii, se producea o mare nemulțumire printre ei pentru că guvernul și autoritățile locale nu au desființat taxa asupra țuicii instituită în anii trecuți. Valurile de nemulțumiri au cuprins și comunele din plășile Cobia, Valea Mare, Voinești ș.a. creînd un pericol grav pentru cirmuire. În această zonă existau temeieri pentru izbucnirea unei puternice răscoale⁵.

Țăranii din comunele amintite încep o adevărată campanie petiționară către forurile superioare — Ministerul de Interne, Ministerul Agriculturii și Domeniilor, corpurile legiuitoare. Spre acestea se îndreptau mii de petiții.⁶ Se cereau: o nouă reimpărțire a pământului, desființarea taxei țuicii, repunerea în drepturi acolo unde fuseseră frustrați în cadrul aplicării reformei agrare din 1864. În termeni zguduitori, înfățișau țăranii spolierea la care erau supuși de moșieri și marii arendași samavolnicile și arbitrariul administrației etc.⁷

La toate aceste cauze ale răscoalei se mai adaugă încă una foarte însemnată. În anul 1887 s-a abătut asupra județului Dimbovița, ca de altfel și asupra întregii țări, flagelul foamei în urma unei secete cumplite.

Țăranii aflați în această situație și-au pierdut vitele de muncă, neavînd cu ce le hrăni, au contractat datorii înrobitoare la cămătari și marii proprietari, au făcut apeluri insistente către guvernul țării pentru a-i ajuta. Autoritățile însă le repartizează sume derizorii, insuficiente pentru a le satisface nevoile minime de hrană pentru oameni și de furaje pentru vite.

³ Arh. St. Tirgoviște, Fond Ocolul Silvic, Vulcana, dos. nr. 2/1967, f. 7, 10, 11, 30.

⁴ „Lupta“ din 8 aprilie 1888, București.

⁵ Arh. St. Tirgoviște, Poliția orașului Tirgoviște, dos. nr. 127, f. 8.

⁶ „Lupta“ din 8 aprilie 1888, București.

⁷ Arh. St. Tirgoviște, Poliția orașului Tirgoviște, dos. nr. 301/1868, p. 14

Cu toate că nu există dovezi precise, totuși logica ne spune că în județul Dâmbovița a ajuns și cuvântul cercurilor muncitorești din București sau Ploiești, ținând seama că în județ existau foarte mulți ceferiști pe liniile Tirgoviște-Titu-București sau Pitești-Titu-București, sau petroliștii care pendulau zilnic între localitățile lor de baștină și Ploiești sau București.

Este imposibil ca în contactul cu mișcarea muncitorească din București sau Ploiești, ceferiștii, petroliștii, minerii din județul Dâmbovița să nu fi acționat și ei în favoarea țăranilor, mai ales că majoritatea locuiau la sate și proveneau din mediul sătesc.

Tensiunea din rândul sătenilor era mare. Starea de surescitare a țăranimii era susceptibilă de a se revărsa într-o adevărată răscoală la cea mai neînsemnată scînteie. Și scînteia s-a aprins mai întii în Ialomița, apoi în județele din jurul Capitalei, unde a fost centrul răscoalei.

Spre deosebire de alte județe din țară, unde au existat o neconcordanță în timp și intermitente ale mișcării țărănești, în județul Dâmbovița răscoala s-a desfășurat pe parcursul lunii aprilie cu o perioadă de maximă intensitate între 20—30 aprilie.⁸

Furia răsculaților se îndrepta împotriva conacelor moșierești, unde se țineau actele cu învoielile agricole. Răscoala începe în comunele Bîlcuiești și Cornești la 7 și 11 aprilie 1888 cînd majoritatea locuitorilor înarmați cu furci, coase, topoare, pornesc spre conacul boierului și apoi spre primărie. Primarul din Cornești fraternizează cu răsculații. Faptul acesta infurie organele administrative ale județului, care trimit pe „majorul Ritoride“ să-l aresteze pe primarul „răzvrătit“. În discuția avută cu subofițerul, acesta spunea: „...țăranii au dreptate să se răscoale. Ce, numai bogații au dreptul? Armata nu va trage în frații ei“. Iar subofițerul raporta: „acuma (primarul — n.n.) se află pe mîinile parchetului, cu asemenea funcționari care sînt mai mult decît instigatori ar trebui mare asprime“.⁹

Răscoala ia amploare, cuprinzînd în zilele următoare comunele Gura Fcii, Mogoșani, Mătăsaru, Crîngurile, Valea Mare, Bădulești, după cum transmite prefectul N. Deliu ministrului de interne prin telegrama nr. 69 din 15 aprilie 1888.¹⁰

Amploarea răscoalei a atras în valurile ei nu numai pe primarul din Cornești, ci și pe ajutorul de primar din comuna Mogoșani, „care a ținut cu răsculații“. Țăranii urmăreau, de asemenea, să intre în stăpînirea unui ordin de împrumut ascuns în prealabil de autoritățile locale. De aceea, țăranii din Mogoșani cereau ordinele pentru împărțirea pămîntului.¹¹

⁸ Arh. St. Tirgoviște, Poliția orașului Tirgoviște, dos. nr. 301,1888, p. 92.

⁹ Ibidem, p. 98.

¹⁰ Ibidem, p. 99.

¹¹ *Răscoala țăranilor din 1888*. Ed. Academiei R.S.R., 1950, București, p. 217.

Iată că obiectul principal al luptei țărănimii, principala ei revendicare, și-a găsit expresia de multe ori în toiu răscoalei în lozinca „Vrem pământ!”, sau în aceea a înfăptuirii unei noi împroprietări.

Din zi în zi intensitatea răscoalei creștea în județul Dimbovița. De multe ori cetele de țărani numărau câteva sute, dispuneau de arme de foc, de conducători destoinici și curajoși. Masa principală a răsculaților era alcătuită din țărani ruinați și pauperizați, din țărănimea mijlocașă. De remarcat că în unele localități s-au alăturat răscoalei și intelectualii satului și chiar unele elemente ale burgheziei sătești.

Este interesantă de relatat descrierea răscoalei din localitățile Găiești și Bădulești, care au înmănușiat într-un singur tot aceste elemente.

În aceste localități s-au adunat țărani din satele respective cât și din cele din jur, formându-se adevărate coloane de luptă. Astfel, la 22 aprilie, pe șoseaua Pitești-Găiești au apărut deodată peste 800 de răsculați care se îndreptau cu hotărâre asupra Găieștilor. Autoritățile fiind anunțate, au trimis jandarmi la marginea comunei Bădulești, la 5 km de Găiești, să-i întimpine pe țărani. Răsculații, somați, se retrag spre Bădulești așteptând un moment mai prielnic să reia atacul. Ei aveau în frunte un rezervist și un popă, și chiar dacă rindurile lor se răriseră cu cei 41 de țărani luați prizonieri în marginea Găieștilor, ei nu dau înapoi și atacă primăria din Bădulești, unde găsesc pe primar, pe notar și pe proprietarul Ion Lerescu, care sînt bătuti crunt. Între timp sosesc jandarmii care, după trei somații, încep să tragă în țărani. Primul căzut este chiar conducătorul coloanei de răzvrătiți, rezervistul Stan Neacșu. Preotul și alți „instigatori” sînt arestați, iar ceilalți răsculați se împrăștie.¹²

Ridicarea țăranilor din Găiești și din împrejurimi la răscoală e atribuită de autorități nu stării de mizerie în care trăiau țărani, nu lipsei de pământ, ci faptului că în aceste zile circiumile erau deschise și oamenii se îmbată. În satul Cringurile au dat drumul la toate buțiile cu hăuturi. Dar minciuna autorităților era evidentă, pentru că și fără hăuturi locuitorii din Bădulești, în zilele următoare, se mai ridică de două ori la răscoală.

Intervenția jandarmilor și a armatei e promptă și violentă. Iată ce scriau ziarele vremii: „La moșia Cojasca — comuna Bilciurești, pe proprietatea d-lui Cofegi Bașa Alexandru locuitorii s-au răsculat. S-au tras focuri de armă și sînt 5 morți și 2 răniți. Compania de dorobanți de la Bilciurești nefiind de ajuns s-au cerut ajutoare din Tirgoviște...”¹³

Deci morți și răniți la Cojasca, la Bădulești operațiunile de „pacificare” vor continua, numărul trupelor echipate ca de război va crește. Totuși, lupta țărănimii pentru pământ și dreptate nu înceta, răscoala cuprindea noi sate, noi comune. Ea se aprindea în Ghergani, Titu, Po-

¹² *Ibidem.*

¹³ „Lupta” din 8 aprilie 1888, București.

iana de Sus, Colacu, Cătunu ș.a. Astfel, prin telegrama nr. 3014 din 17 aprilie 1888 adresată corpului II armată București se arată că s-au trimis 6 companii din București pentru Titu și Ghergani și că vor mai veni încă două de la regimentul 30 dorobanți¹⁴. Iar „...în Poiana de Sus un număr mare de săteni s-au răsculat, cerind pământuri și amenințând autoritățile comunale. În momentul de față escadronul din Muscel este deja în comună și cum sint forțe îndestulătoare în toată partea locului e probabil că, pînă miine, liniștea se va fi restabilită”¹⁵.

În timpul răscoalei țaranii au căutat să pătrundă și în orașe. Astfel, în afară de încăierarea amintită a țăranilor din împrejurimile Găieștilor, un asemenea caz se întîmplă și cu două zile mai tîrziu, tot la Găiești, unde se pare că a fost unul din principalele centre ale răscoalei.

Acest fapt este relatat într-o telegramă trimisă de mai mulți demnitari și proprietari Ministerului de Interne. Ei arătau că trebuie să se trimită de urgență unități de călărași pentru a înăbuși răscoala, altfel orașul e amenințat să fie devastat, agitația e la culme¹⁶.

Tot din orașul Găiești căpitanul Tetrat telegrafia colonelului Algiu, la București, că o mare ceată de țărani a venit la subprefect cerînd eliberarea unui arestat. În această situație armata trece la acțiune arestînd 26 de răsculați: 16 din comuna vecină-Gura Foi (deci în oraș veniseră și țăranii din comunele vecine) și 10 din Găiești. În noaptea aceea e trimisă o companie la Gura Foi și Bădulești în urmărirea răsculaților veniți la Găiești și un pluton în urmărirea celor din Ionești. Pentru siguranță se cere ca întărire încă un escadron de cavalerie¹⁷. După aceste măsuri de „liniștire” a țăranilor răsculați, șeful detașamentului de represiune din Găiești, locotenentul Angelescu, telegrafia la București superiorilor săi că „...la Găiești e liniște și de asemenea în comunele din jur. La autorități și la arendași s-au instalat posturi fixe de gardă, la fel în piață, pentru că în ziua următoare era zi de țîrg și sint zvonuri că va reîncepe răscoala”¹⁸. Într-adevăr, „liniștea” din Găiești a fost de foarte scurtă durată pentru că un al treilea val al răscoalei vine asupra sa spulberînd toate „eforturile și truda” autorităților și armatei. Subprefectul, foarte alarmat, telegrafiază din nou la București cerînd „armată mai multă pentru că toată plasa era răsculată”¹⁹. Răscoala se extinde și la Potlogi.

Răsculații din Găiești și din comunele din jur, care în trei valuri au atacat orașul, vizînd pe proprietari, arendași și sediile administrative, urmăreau să se răzbune pe aceștia, să impună autorităților elibe-

¹⁴ *Răscoala* . . . , p. 91

¹⁵ *Ibidem*.

¹⁶ *Răscoala țăranilor din 1888*, Ed. Academiei R.S.R., 1950 p. 146.

¹⁷ Arh. Orașului Găiești, corespondența primarului, dos. nr. 9/1888 nepaginat.

¹⁸ *Ibidem*.

¹⁹ *Răscoala* . . . , p. 163.

rarea celor arestați sau satisfacerea revendicărilor lor, în special adoptarea unor măsuri privind ușurarea învoielilor agricole și improprietărirea.

În comunele din zona de deal, unde locuitorii acestora se ocupau mai mult de creșterea vitelor, răsculații cer micșorarea taxei pentru ierbărit și învoirea de a-și aduce vitele să pască în pădure. Neobținând satisfacție la cererea lor, sătenii din plasa Cobia și-au dus vitele fără voia cuiva în pădurea din jurul comunei. Ei cer ca taxa de ierbărit să fie numai de un leu de vită ²⁰.

Temându-se de fraternizarea soldaților cu țărani, autoritățile locale și centrale au recurs la dislocări de trupe dintr-un județ în celălalt. Astfel, în județul Dimbovița au fost aduse trupe din județele Ialomița, Ilfov, Muscel, Vlașca ²¹.

Grija autorităților avea un temei real: în comuna Cojasca soldații dintr-o companie trimisă pentru „pacificare” au opus o slabă rezistență acțiunii țăranilor și apoi au plecat din comună ²².

Pentru a izola și înăbuși răscoala, anumite localități au fost ocupate militarmente, așa cum s-a întâmplat la Găiești, Bădulești, Cătunu, Cojasca, Bilciurești, Poiana de Sus ²³. În stațiile de cale ferată se masau unități pentru înlesnirea operațiunilor de expediere cât mai grabnică a acestora, în funcție de focarele răscoalei ²⁴.

După înăbușirea răscoalei, către sfârșitul lunii aprilie 1888, armata și autoritățile continuau să opereze numeroase arestări, țăranii fiind schingiuiți și supuși la un regim de exterminare fizică. Totuși, unele autorități locale, trăind în mijlocul acestor mase în mișcare, revoltate, infuriate, dau dovadă de indulgență, de mai multă „elasticitate și înțelegere”, e adevărat, uneori sub presiunea maselor, și pun în libertate pe unii arestați. De aceea autoritățile militare se pling ministrului de justiție din acea vreme, A. Marghiloman, că autoritățile administrative ale județului pun cu ușurință în libertate pe țărani, aceasta însemnând amenințarea în continuare a liniștei publice. Aceste autorități cer să nu se mai elibereze nici un răsculat pînă nu se primește raportul ofițerilor care au operat arestările ²⁵. Ei sînt acei care pot arăta dacă există garanția că arestații, odată ajunși acasă, nu vor reîncepe răscoala ²⁶.

Răscoala țăranilor din 1888 a fost prima mare luptă de clasă a țărănimii, desfășurată după apariția mișcării muncitorești pe arena politică a țării. Cu această ocazie numeroși participanți la mișcarea so-

²⁰ „Democrația” din 16/28 aprilie 1888, București.

²¹ Arh. St. Tirgoviște, col. Monit. Of. din 9/21 aprilie 1888, vol. II, București, p. 155.

²² *Răscoala țăranilor din 1888*, Ed. Acad. R.S.R., 1950, București, p. 126.

²³ „Universul”, din 9/21 aprilie 1888, București.

²⁴ *Răscoala țăranilor din 1888*, Ed. Acad. R.S.R., 1950, București, p. 170, 172, 178, 179.

²⁵ Arh. St. București, Fond Ministerului Justiției, dos. nr. 302/1888, p. 772.

²⁶ Ibidem.

cialistă au avut un contact destul de strâns cu satele răsculate. Astfel, „Cercul muncitorilor din București... a desfășurat o oarecare activitate propagandistică încă în această perioadă (luna aprilie 1888, n.a.) și printre țărani din Muntenia (județele Ilfov, Vlașca, Dâmbovița, Ialomița)...”²⁷. Așa se explică faptul că în comunele răsculate din jurul gărilor Titu, Găiești, Ghergani s-au găsit nenumărate manifeste cu semnătura: Cercul muncitorilor din București. Conținutul acestora denotă spiritul de solidaritate al muncitorilor cu țărani răsculați, înțelegerea justă a suferințelor acestora. Iată conținutul unui asemenea manifest: „Muncitori, numai voi știți ce e amarul și sărăcia, numai voi știți ce va să zică robia muncii, numai voi puteți să înțelegeți pe cei care disperăți de lipsă și nedreptate s-au sculat...”²⁸.

Este interesant de observat din conținutul acestui manifest faptul că mișcarea muncitorească din țara noastră înscrie între obiectivele sale fundamentale și sprijinirea luptei țărănimii, categoria socială cea mai numeroasă și care, de-a lungul anilor, a constituit principala forță de împotrivire față de exploatare²⁹.

Socialiștii vedeau clar că lipsa de pământ și nedreptățile sociale constituie baza exploatării satelor.

Problema răscoalei țăranilor din anul 1888 în județul Dâmbovița a fost pe larg oglindită în coloanele unor ziare socialiste, printre care „Emanciparea”. Ele au luat poziție împotriva represiviunilor sângeroase, analizau cauzele răscoalelor, relatau desfășurarea lor. Citeva exemple sînt revelatoare: „Din Dâmbovița căpitanul Tomescu telegrafiază că s-au liniștit Ghergani, Boamba, Vlădiceanca... Dar s-au răsculat Cojasca, Poenari”³⁰; sau: „Procurorul de Dâmbovița telegrafiază că locuitorii din Poiana de Sus s-au răsculat și cer pământ. S-au trimis trupe”³¹.

Simpatie pentru cauza răsculaților dâmbovițeni o vedește ziarul „Democrația” care insera într-un număr al său un articol în care se scria: „Se zice că duminică căpitanul care se afla cu un detașament la Găiești a omorât cu revolverul pe un locuitor din acel oraș, care s-a prezentat la domnia sa spre a cere libertate unor arestați.

Așteptăm ca guvernul să confirme sau să dezmință această știre, căci noi o credem oribilă”³².

Evenimentele privitoare la răscoala țăranilor din 1888 în județul Dâmbovița erau evidente, fapt ce a făcut ca și ziarele care exprimau

²⁷ D. Hurezeanu, *Poziția mișcării socialiste față de răscoala din 1888*, în Studii, revistă de istorie, nr. 3 1962, p. 564.

²⁸ Arh. St. Tîrgoviște, Poliția orașului Tîrgoviște, dos. nr. 304/1888, f. 703.

²⁹ C. Corbu, *Adîncirea conflictului social în perioada 1878—1888*, în Analele Inst. de stud. ist. și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R. nr. 5 1963, București, p. 87.

Inst. de stud. ist. și social-politice.

³⁰ „Lupta”, 10 aprilie 1888, București.

³¹ „Lupta”, 10 aprilie 1888, București.

³² „Democrația”, din 14,26 aprilie 1888, București.

punctele de vedere ale clasei conducătoare să le relateze, uneori chiar pe larg. Așa au fost ziarurile „Universul”, „Românul” ș.a.³³. Așa cum s-a văzut ea a fost generată de contradicțiile sistemului agrar din perioada de după reforma din 1864. Tăișul răscoalei s-a îndreptat în primul rînd împotriva rămășițelor feudale, a marii proprietăți moșierești, împotriva autorităților locale exponente ale cîrmuirii și autoare a numeroase abuzuri și samavolnicii.

Această răscoală a fost o replică la adresa cercurilor dominante, care căutau pe toate căile să prezinte problema agrară ca rezolvată, iar situația maselor țărănimii ameliorată odată pentru totdeauna, după reforma agrară din 1864. Dar așa cum s-a arătat înainte, în realitate exploatarea țărănimii dimbovițene se intensifica din zi în zi, situația ei devenea din ce în ce mai grea, în timp ce veniturile moșierilor și arendașilor sporeau neîncetat. O dovadă concludentă în acest sens o constituie urcarea învoielilor agricole într-un ritm și în proporții deosebite față de anii anteriori.

Răscoala din 1888 a avut trei centre de mare intensitate: Găiești, Cojasca și Ghergani, însă lupta revoluționară a țărănimii dimbovițene a cuprins marea majoritate a satelor din județ. „În județele Ilfov, Prahova, Ialomița, Dimbovița și Vlașca, valul răscoalei a cuprins zeci și chiar sute de sate...”³⁴.

Dacă pentru restul județelor perioada de maximă intensitate în desfășurarea răscoalei cade pe prima decadă a lunii aprilie, în județul Dimbovița răscoala a cunoscut o curbă ascendentă, în special între 20—30 aprilie, cînd în aproape fiecare comună din județ era adusă cel puțin o unitate militară, cînd gările erau militarizate, iar mii de țărani luau cu asalt conacele moșierești, primăriile locale. În toiu acestei răscoale, de trei ori, răsculații din jurul Găieștilor au căutat să pătrundă în oraș, odată fiind organizați militărește într-o coloană de 700—800 de țărani conduși de un rezervist și de un preot.

Durata răscoalei a variat între 4—5 zile la Găiești și 2—3 zile la Titu, Cojasca, Ghergani, în funcție de intensitatea ei, de gradul de organizare a răsculaților și de caracterul acțiunilor întreprinse de unitățile de jandarmi sau călărași împotriva acestora.

Răscoala a fost înăbușită în singe. Zeci de țărani au căzut jertfă sîngeroasei represiuni organizată de guvernul junimist conservator de sub conducerea lui Th. Rossetti, „Căptușeala lui Carp și Maiorescu”, după o subtilă caracterizare a ziarului „Lupta”³⁵.

³³ „Universul” din 9, 11, 15, 22, 25, 27 aprilie 1888, București; „România Liberă” din 11, 17, 22, 29 aprilie 1888, București; „Românul” din 18, 30 aprilie 1888, București.

³⁴ D. Hurezeanu, *Poziția mișcării socialiste față de răscoala din 1888*, din Studii, revistă de istorie, nr. 3/1962, București, p. 559.

³⁵ „Lupta” din 23 martie 1888, București.

Grupările politice care erau exponentele claselor dominante susțineau acțiunea de reprimare dezlănțuită de guvern. Formula: „întii reprimarea mișcării, apoi vom vedea ce e de făcut“, era unanim acceptată de aceste grupări.

Lupta țăranimii din județul Dimbovița împotriva dominației economice și politice a moșierimii a dezvăluit cu claritate fizionomia și caracterul celor două grupări aflate față în față: țăranimea și moșierimea. De asemenea, fiecare clasă socială, grupare politică sau curent social, confruntate cu realitatea satelor răscolate, și-au arătat atitudinea față de evenimentele grave petrecute. Evenimentele din 1888 din județul Dimbovița au arătat forța și hotărîrea de luptă a țăranimii, care s-a dovedit capabilă să dea lovituri puternice claselor dominante.

Răscoala din 1888 a constituit o nouă pagină înscrisă în istoria luptei maselor populare din județul Dimbovița pentru progres și dreptate socială.